

Ser på markedet for en håndverkstjeneste. Antar at vi kan betrakte det som et marked med fullkommen konkurranse.

x = antall arbeidstimer

p = timepris

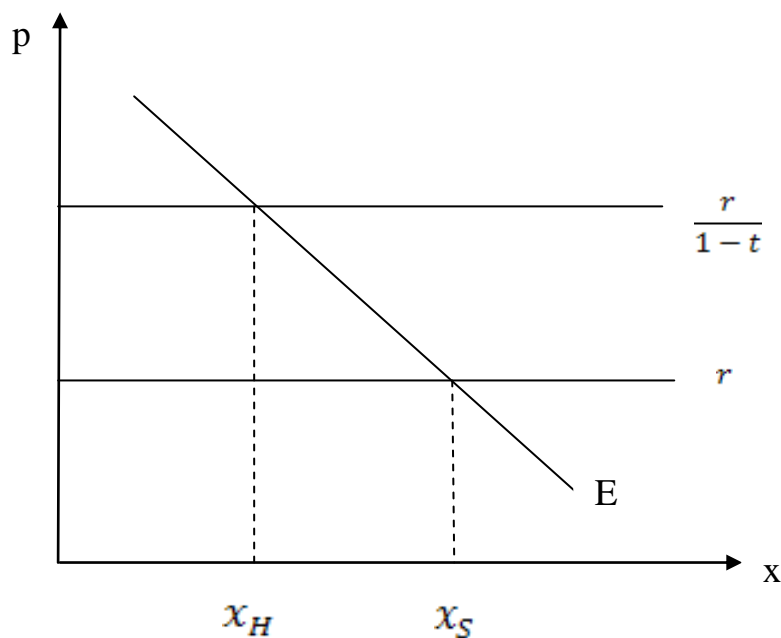
t = andel av timepris som skal betales i skatt

A. Horisontal tilbudskurve

Intuisjon: Man får tak i så mye arbeidskraft man ønsker til netto timepris r (reservasjonspris)
Med skattesats t må en arbeidstaker ha en brutto timepris p gitt ved $p(1-t) = r$. Dermed blir tilbudskurvene for henholdsvis hvitt og svart arbeid

$$p = \frac{r}{1-t} \quad \text{”hvit” tilbudskurve}$$

$$p = r \quad \text{”svart” tilbudskurve}$$

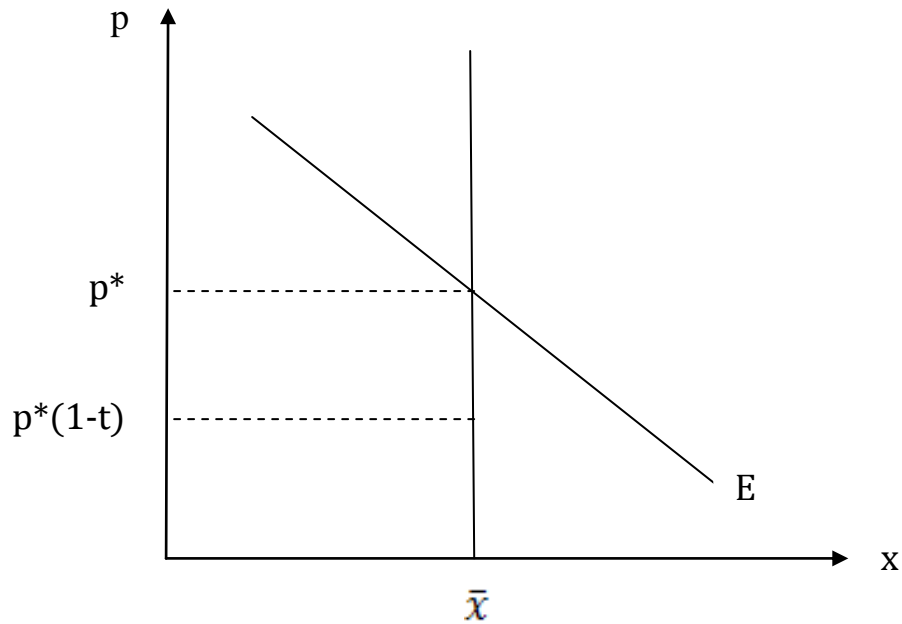
Figur 1

Vi ser av figuren at dersom arbeidet utføres hvitt blir det omsatt x_H timer i likevekt. Kundene betaler timepris $r/(1-t)$ og dette blir da håndverkernes brutto timepris. Netto timepris blir r . Dersom arbeidet utføres svart blir det omsatt x_S timer i likevekt. Kundene betaler nå timepris r og det er også det som blir håndverkernes netto timepris.

Konklusjon: Med horisontal tilbudskurve får kundene hele gevinsten av at arbeidet utføres svart. Håndverkene får ingenting.

B. Vertikal tilbudskurve

Tilbudt kvantum er nå $\bar{x}$ uansett pris. Siden det er bare én pris som gjør at kundene vil kjøpe akkurat $\bar{x}$ håndverkstimer, må brutto timepris være lik uansett om tjenestene utføres hvitt eller svart. På figuren under er denne prisen p^* .

Figur 2

Dersom oppdraget utføres hvitt betaler altså kunden timepris p^* og håndverkeren får nettopris $p^*(1-t)$. Dersom oppdraget utføres svart betaler kunden fremdeles timepris p^* , men nå er dette også nettopris til håndverker.

Konklusjon: Med vertikal tilbudskurve er det håndverkerne som får hele gevinsten av at arbeidet utføres svart.